

Actualiteitencollege De Verwarring Voorbij

20 juni 2019 bij Hogeschool Inholland in Haarlem

Zien we de paradijsvogels van vroeger inmiddels als verwarde personen?

Het aantal meldingen over 'personen met verward gedrag' stijgt al jaren, tot ruim 90 duizend in 2018. Hoe verward zijn deze mensen eigenlijk? Waar zijn al deze mensen met verward gedrag? En hoe onoverkomelijk is hun gedrag? Deze vragen stonden centraal bij dit actualiteitencollege dat werd geopend door de middagvoorzitter Marcel Ham, hoofdredacteur bij het Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken en Mark Räckers, bestuurder bij Eropaf! & Co.

Het actualiteiten college werd geopend met een best practice van The Living Museum waar samenleven en werken met kunstenaars, met- en zonder psychiatrische achtergrond, goed lukt. Rob Haan, oprichter van The Living Museum uit Tilburg, vertelde over deze inspirerende plek waar mensen met afwijkend gedrag niet als een bedreiging maar als een verrijking worden gezien. Bij het actualiteitencollege waren ook kunstenaars aanwezig van The Living Museum uit Bennebroek. The Living Museum is een plek waar iedereen welkom is en gezien wordt als kunstenaar. Het is een stigmavrije omgeving, een plek waar je kunt zijn wie je bent los van professionele hulp. Hierdoor ontstaat meer gelijkheid in plaats van de hulpverlener-client verhouding. The Living Museum gelooft dat het anders kan, dat je kunt samenleven en van elkaar kunt leren als je anders naar mensen kijkt.

Er is één sector waar een concentratie is van mensen met verward gedrag: de sociale huursector. Dat blijkt o.a. uit het onderzoek van het RIGO 'Veerkracht in het corporatiebezit. Kwetsbare bewoners en leefbaarheid (2018)'. Jeroen Frissen gaf een korte presentatie over het onderzoek. In het onderzoek wordt aangetoond dat de instroom van meer kwetsbare groepen in buurten vaak samengaat met een verslechtering van de leefbaarheid. Hoewel woningbouwcoöperaties dit al jaren weten, was het onderzoek groot nieuws in Nederland. Jeroen Frissen stelt dat woningcoöperaties dit zelf organiseren door de goedkoopste woningen ook aan te bieden in de goedkoopste wijken. Het worden hierdoor eenzijdige buurten. Toch zijn er ook wijken waar juist met de instroom van kwetsbare groepen de

levenskwaliteit vooruit gaat. Met name het samenwerken tussen woningcorporaties, ggz, gemeenten en wijken blijkt hierbij van essentieel belang.

Sjaak Boon van Stichting Onderboven, laat zien dat dit ook al gebeurt in Nederland. Hij is betrokken bij een project van gemeente Enkhuizen, woningcorporatie Welwonen en Stichting Onderboven. Welwonen ziet welzijn niet los van wonen en vindt dat een woningcorporatie ook een zorgplicht heeft. Zij proberen verward gedrag vroeg te signaleren in de wijk. In dit project gaan duo's van een maatschappelijk werker en een ervaringsdeskundige thuis bij mensen langs in de wijk. Zij merken dat een ervaringsdeskundige vaak een lagere drempel is voor bewoners om mee te spreken. Ook aan het winkelpersoneel in de wijk wordt gedacht. Aan hen is een cursus aangeboden om meer te leren over hoe om te gaan met mensen met verward gedrag. Door meer kennis en begrip te creëren in de wijk, voelen bewoners en winkelpersoneel zich veiliger en wordt er sneller contact gemaakt met mensen met verward gedrag.

Lilian Linders, Sander Griek en Tim Kreuger zijn vervolgens in gesprek gegaan naar aanleiding van een film van Bauke Koekoek, Lector Psychiatrische Zorg bij de HAN. Bauke Koekoek stelt dat er in de gemeenschappen steeds minder ruimte is voor mensen die een beetje anders zijn, de samenleving wordt steeds netter. Als voorbeeld neemt hij het verbod op het kraken van panden. Kraakpanden waren altijd plaatsen waar mensen ook mee konden doen die een beetje anders waren. De drie sprekers Lilian, Sander en Tim, zijn het met elkaar eens dat veel problemen zich afspelen in de privé-sfeer. In de prestatie maatschappij ervaren mensen vragen om hulp als een steeds grotere drempel. Daarnaast is de hulpverlening meer en meer geïndividualiseerd. Er moet ruimte komen voor plekken in de wijk waar iedereen kan aanschuiven en waar je veilig bent. Waar je niet alleen als cliënt gezien wordt maar als mens. Veel hulpprogramma's hebben een begin, middenstuk en een eind, maar bijvoorbeeld de krakersbeweging blijft. Er wordt daarom een pleidooi gehouden voor veilige plekken in de wijk waar je als persoon naartoe kunt blijven gaan, zoals ook bij The Living Museum het geval is.

Het actualiteitencollege werd afgesloten door Sander Griek. Hij schreef een column naar aanleiding van het themanummer van het Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken dat zij maakte over verwarde personen. Na afloop van het actualiteitencollege konden de deelnemers nog rustig verder lezen, want alle aanwezigen kregen het themanummer mee naar huis. Wij kijken terug op een zeer diverse en bevlogen middag en willen alle aanwezigen danken voor hun actieve bijdragen.

Lijst met sprekers tijdens dit Actualiteiten-college:

- Marcel Ham
Middagvoorzitter, hoofdredacteur Tijdschrift voor Sociale Vraagstukken
- Mark Räckers
Eropaf! & Co
- Rob Haan
The Living Museum Tilburg. Zie voor het filmpje:
<https://www.youtube.com/watch?v=yIVb1iKRKJA>.
- Tijdens het college waren kunstenaars van The Living Museum Bennebroek aan het werk in de zaal
- Jeroen Frissen
RIGO-rapport "Veerkracht in het corporatiebezit"
- Bauke Koekkoek
Op film: 'Verwarrend nette buurten zonder vreemde vogels': <https://www.youtube.com/watch?v=it8q5-3Jjlg&feature=youtu.be>.
- Sjaak Boon
Een project van woningcorporatie Welwonen i.s.m. Enkhuizen en stichting Onderboven.
- Lilian Linders
Lector Empowerment & Professionalisering
- Sander Griek en Tim Kreuger
Ervaringsdeskundigen bij Movisie en Herstelacademie Haarlem